Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U004791

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-08-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ №68 про видачу диплому доктора філософії (PhD)

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бень Богдан Тарасович
2. Bohdan Ben

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: В10

Назва наукової спеціальності: Філософія

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Філософія

Дата захисту: 04-09-2026

Спеціальність за освітою: Філософія

Місце роботи здобувача: Міністерство оборони України

Код за ЄДРПОУ: 00034022

Місцезнаходження: Проспект Повітряних Сил, Київ, 03168, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Кабінет Міністрів України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 16076

Повне найменування юридичної особи: Інститут філософії імені Г. С. Сковороди Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417012

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут філософії імені Г. С. Сковороди Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417012

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 02.11.91, 02.15.51, 02.91.09

Тема дисертації:

1. Ідея автономії індивіда у працях Ральфа Емерсона і Вільяма Джеймса

2. Idea of Individual Autonomy in the texts of Ralph Emerson and William James

Реферат/анотація:

1. Дисертаційне дослідження присвячене ідеї автономії індивіда та дуалізму моністичних і плюралістичних філософських настанов у працях американського есеїста Ральфа Волдо Емерсона та психолога і філософа Вільяма Джеймса. З одного боку вони прагнуть захистити і зберегти індивідуальну автономію, що переважно висвітлено більшою мірою у дослідженнях, але з іншого – велику частину своїх текстів присвячують пошуку кінцевої мети індивідуальної автономії, прагнучи узгодити індивідуальну свободу із наднідивідуальною цілісністю. У дослідженні проаналізовано історичні корені амбівалентного характеру ідеї автономії індивіда, що полягає у неможливості для індивіда одночасно належати цілому і бути незалежним від нього. З'ясовано методологічне коріння амбівалентності автономії індивіда, зумовлене нерозрізненням емпіричного і нормативного індивіда, чи емпіричного та трансцендентного виміру буття індивідів. Розуміння зв'язку індивідуального та наднідивідуального в термінах логіки цілого, принципом якої є компліментарність

(взаємозалежність) частин і цілого, дає змогу розвинути концепцію унікального індивіда, який здатен виступати вільним (спів)творцем, а також реалізувати стратегію самовдосконалення й саморозвитку, запропоновану американським трансценденталізмом і прагматизмом. Проаналізовано ідею автономії у філософії Р. Емерсона і В. Джеймса з погляду розрізнення домодерного і модерного розуміння індивідуальності на підставі різного опису категорій універсального та індивідуального: якщо для античності характерне подолання емпіричного Я, самотрансценденція у напрямку універсального з метою досягнути погляду вічності, космосу, розуму, Душі тощо, за модерної доби емпіричне Я починає наділятися самостійною цінністю, універсальне виражається у партикулярному з усією його випадковістю та частковістю. Доведено, що американські трансценденталісти відтворюють домодерну парадигму розуміння індивідуальності. Їхні підходи співзвучні з підходами античної філософії, які покликані реалізувати трансформацію індивіда у напрямку розвитку його найкращого Я, напрямку «морального перфекціонізму». Такий морально-екзистенційний перфекціонізм реалізується у звичайному світі автономними індивідами, з їх унікальними рисами, властивостями та певним простором свободи, але водночас спирається на онтологічний зв'язок «Я» з наднідивідуальним цілим (спільним благом, божественною частиною людською душі, Природою тощо). Дослідження окреслює сферу свободи, застосовуючи Джеймсівську ідею того, що людина і світ — це відкриті системи, для яких характерні не лише детермінізм, але й вільна творчість, уможливлена незавершеністю світу. Таке трактування надає як діям людини так й іншим системам світу більшої значущості, а також зберігає складний двосторонній зв'язок індивідуальної автономії і наднідивідуальної залученості, свободи і відповідальності.

2. This dissertation examines the idea of individual autonomy and the dualism of monistic and pluralistic philosophical orientations in the works of the American essayist Ralph Waldo Emerson and the psychologist and philosopher William James. On the one hand, both thinkers seek to defend and preserve individual autonomy, an aspect that has received the greatest attention in existing scholarship. On the other hand, a substantial portion of their writings is devoted to identifying the ultimate purpose of individual autonomy, seeking to reconcile individual freedom with a supra-individual unity. The study analyzes the historical roots of the ambivalent nature of the idea of individual autonomy, which lies in the impossibility of simultaneously belonging to a greater whole while remaining independent of it. It identifies the methodological origins of this ambivalence as stemming from the failure to distinguish between the empirical and normative individual, or between the empirical and transcendent dimensions of individual existence. Understanding the relationship between the individual and the supra-individual in terms of the logic of the whole, whose governing principle is the complementarity (mutual interdependence) of the parts and the whole, makes it possible to develop a conception of the unique individual as a free co-creator and to realize the strategy of self-cultivation and self-development proposed by American transcendentalism and pragmatism. The dissertation examines the concept of autonomy in the philosophies of Ralph Waldo Emerson and William James through the distinction between premodern and modern conceptions of individuality, based on their different understandings of the categories of the universal and the individual. Whereas antiquity is characterized by the transcendence of the empirical self through self-transcendence toward the universal in pursuit of the perspective of eternity, the cosmos, reason, the Soul, and the like, the modern age attributes intrinsic value to the empirical self, while the universal comes to be expressed through the particular in all its contingency and partiality. The study demonstrates that the American transcendentalists reproduce a premodern paradigm of individuality. Their approaches resonate with those of ancient philosophy in seeking to transform the individual toward the realization of the best self through a process of moral perfectionism. This moral-existential perfectionism is realized within the ordinary world by autonomous individuals possessing unique characteristics, capacities, and a sphere of freedom, while at the same time resting upon the ontological connection between the self and a supra-individual whole (the common good, the divine element of the human soul, Nature, and so forth). The dissertation also delineates the sphere of freedom by drawing on James's idea that both human beings and the world are open systems characterized not only by determinism but also by free creativity made possible by the world's incompleteness. Such an interpretation accords greater significance both to human action and to other systems within the world, while preserving the complex reciprocal relationship

between individual autonomy and supra-individual involvement, as well as between freedom and responsibility.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Довіра до себе: філософія Ральфа Емерсона в інформаційному суспільстві // Наукові записки НаУКМА. Філософія та релігієзнавство. Том 6. — С. 28-38. http://doi.org//10.18523/2617-1678.2020.6.28-38
- Бень, Б. (2023) Індивідуалізм в американському трансценденталізмі: переосмислення романтичних та античних джерел у Р. Емерсона і Г. Торо // Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. Вип. 49. — С. 25-34. https://doi.org/10.30970/PPS.2023.49.2
- Бень, Б. (2024) Принцип покладання на власні сили і концепція духовних законів у трансценденталізмі Ральфа Волдо Емерсона // Гуманітарні візії. Вип. 10, No1. — С. 18-25. https://doi.org/10.23939/shv2024.01.018
- Бень, Б. (2024) Онтологія множинної єдності Вільяма Джеймса: питання індивідуальної автономії та відношення між частиною і цілим // Мультиверсум. Філософський альманах. Вип. 1(179). Том 1. — С. 96-109. https://doi.org/10.35423/2078-8142.2024.1.1.6
- Бень, Б. (2023) Особистість та суспільство в американському трансценденталізмі Р. Емерсона // Філософія в сучасному світі: матеріали 4-ї Міжнародної науково-практичної конференції, 17-19 листопада 2023 р. / гол. Ред. Я. В. Тараоєв. — Національний технічний університет «Харківський Політехнічний Інститут». — Харків, 2023. — С. 171-173.
- Бень, Б. (2022) Пошук духовного серця людини у філософії Григорія Сковороди і довіра до себе у американському трансценденталізмі: філософія особистого зростання // Філософія Григорія Сковороди: історія і сучасність. Міжнародна науково-теоретична конференція присвячена 300-річчю з дня народження Г. С. Сковороди. — Київ, Інстиут філософії ім. Григорія Сковороди НАН України, 17-18 листопада 2022. <,https://filosof.com.ua/naukovi_konferentsii/ 6 tpost/ytv0b9s821-flosofya-grigorya-skovorodi-storya-sucha>
- Бень, Б. (2022) Філософія прагматизму В. Джеймса та її соціальна критика Е. Дюркгаймом в контексті пошуків сучасної практичної філософії // Матеріали XXVI-ої Міжнародної науково-практичної конференції “Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку,” 7 листопада 2022 року. Заґреб. — С. 245-250.
- Бень, Б. (2020) Відповідь прагматизму на кризу ствердження в суспільстві // Магістралі та маргінеси. Тези 14 міжнародної наукової конференції «Філософія. Нове покоління» (Київ, НаУКМА) / упор. В. Пугач, В. Корчевний. — С.11-13.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Йосипенко Оксана Миколаївна

2. Oksana M. Yosypenko

Кваліфікація: д. філ. н., пров.н.с., 09.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3318-4788

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут філософії імені Г. С. Сковороди Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417012

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Менжулін Вадим Ігорович

2. Vadym I. Menzhulin

Кваліфікація: д. філ. н., професор, 09.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8136-0600

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Києво-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: 03wfca816

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Синиця Андрій Степанович

2. Andriy S. Synytsya

Кваліфікація: д. філ. н., професор, 09.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0983-7187

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Соболєвський Ярослав Андрійович
2. Yaroslav A. Sobolievskyi

Кваліфікація: д. філ. н., професор, 09.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8251-2744

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мулярчук Євген Іванович
2. Yevhen I. Muliarchuk

Кваліфікація: д. філ. н., с.д., 09.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3053-0451

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут філософії імені Г. С. Сковороди Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417012

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Лях Віталій Васильович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Лях Віталій Васильович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Мулярчук Євген Іванович
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна